

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

9 січня 2019 року набув чинності Закон України від 18.12.2019 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»

Булінг (цькування) - це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типові ознаки булінгу (цькування) такі:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Закон України «Про освіту».

Стаття 53. Права та обов'язки здобувачів освіти (Витяг)

1. Здобувачі освіти мають право на:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- **захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;**
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;

- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення.

2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);
- *повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.*

3. Здобувачі освіти мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами закладу освіти.

4. Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

Правила поведінки здобувача освіти в КЗ «ЗДО №20 ВМР»

Правила поведінки здобувача освіти в ЗДО базуються на законах України, наказах Міністерства освіти і науки України та рішеннях органів місцевого самоврядування, Статут закладу.

Здобувачі освіти в ЗДО, вихованці, повинні дотримуватись таких правил:

- Приходити вчасно в дитячий садок.
- Вітатися з усіма працівниками ЗДО.
- У всьому слухатися вихователя.
- Якщо щось болить, то обов'язково про це сказати вихователю.
- Берегти іграшки, майно та книги.
- На прогулянці не бруднити одяг.
- В групі голосно не кричати та не бігати.
- Не ходити у вологому одязі.
- Не ображати дітей зі своєї групи.
- Слідкувати за станом свого одягу.
- Мати особисті носові хустинки.
- Дотримуватися вимог безпеки.
- Акуратно вішати одяг в свою шафку.

**ПЛАН ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) В КЗ «ЗДО №20 ВМР»**

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний	Примітки
1	Створення безпечного предметно-просторового розвивального середовища в ЗДО вільного від насильства та булінгу (цькування)	постійно	Адміністрація, вихователі ЗДО	
2	Формування позитивних взаємин, толерантності та сприятливого мікроклімату серед здобувачів освіти у різних видах діяльності.	постійно	Педагоги ЗДО	
3	Проведення профілактичної роботи щодо запобіганню булінгу в ЗДО:	систематично	Педагоги ЗДО	
Робота з педагогами:				
3.1.	Проведення одноденного семінару-практикуму «Види та форми булінгу»	протягом року	Практичний психолог	
3.2.	Перегляд тематичних мультфільмів «Стоп, булінг!». Надання методичних рекомендацій щодо роботи з дітьми з використанням мультфільмів	протягом року	Вихователь-методист	
3.3.	Проведення консультацій: 1. «Дитина - дзеркало батьків, або що потрібно знати про дитячу агресію» 2. «Стоп насильство в сім'ї»	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист	
3.4.	Оформлення рекомендацій для батьків (в тому числі онлайн): 1. «Як взаємодіяти з дитиною, що проявляє фізичну агресію» 2. «Коли дружити складно» 3. «Як навчити дитину дружити» 4. «Дитяча дружба: як побачити проблему»	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист, вихователі	
3.5.	Виготовлення та розповсюдження тематичних наочно-ілюстративних матеріалів з теми «Булінг»: Пам'ятки:	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист, вихователі	

	1.«Як навчити дитину дякувати» Буклети: 1. «Що важливо знати про дитячу емпатію»			
Робота з батьками:				
3.6.	Розміщення нормативно-правових документів, телефонів довіри на інформаційних стендах та веб-сайті ЗДО для ознайомлення батьківської громадськості	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист	
3.7.	Розповсюдження тематичних наочно-ілюстративних матеріалів з теми «Булінг»: Пам'ятка «Як навчити дитину дякувати» Буклет «Що важливо знати про дитячу емпатію»	протягом року	вихователі	
3.8.	Проведення інтерактивного заняття для батьків здобувачів освіти «Протидія булінгу».	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист	
3.9.	Проведення консультацій: 1. «Дитина - дзеркало батьків, або що потрібно знати про дитячу агресію» 2. «Жорстокість батьків – наслідки»	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист	
3.10	Оформлення рекомендацій для батьків (в тому числі онлайн): 1. «Як взаємодіяти з дитиною, що проявляє фізичну агресію» 2. «Коли дружити складно» 3. «Як навчити дитину дружити» 4. «Дитяча дружба: як побачити проблему»	протягом року	Практичний психолог, вихователь-методист	
Робота із здобувачами освіти:				
3.11.	Бесіди з вихованцями закладу на тему: «Як можна образити дитину»	протягом року	Практичний психолог, вихователі	
3.12.	Інтегроване заняття для вихованців середньої групи «Ми - дружні хлопці та дівчата».	протягом року	Практичний психолог, вихователі	
3.13.	Заняття для вихованців старшого дошкільного віку «Школа друзів	протягом року	Практичний психолог,	

	та подруг»		вихователі	
3.14	Заняття та розваги з використанням мультфільмів «Стоп, булінг!».	протягом року	Практичний психолог, вихователі	
4	Надання психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу	за запитом	Практичний психолог, вихователь-методист, вихователі	
5	Інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками освітнього процесу з питань запобігання і протидії булінгу у координації із службами у Справах дітей, підрозділами органів Національної поліції України (ювенальної превенції), громадськими організаціями тощо.	постійно	Директор ЗДО, практичний психолог, вихователі-методисти,	
6	Контроль стану попередження булінгу	постійно	Директор ЗДО	

Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в КЗ «ЗДО №20 ВМР».

- Заяву про випадки булінгу в ЗДО має право подати будь-який учасник освітнього процесу.
- Заява подається керівнику закладу освіти відповідно до Закону України «Про звернення громадян».
- Педагог або інший працівник закладу освіти, який став свідком булінгу або отримав повідомлення про факт булінгу від здобувача освіти, який був свідком або учасником булінгу, зобов'язаний повідомити керівника закладу освіти про цей факт.
- Керівник закладу освіти має розглянути звернення.
- Керівник закладу освіти створює комісію з розгляду випадків булінгу, яка з'ясовує обставини булінгу.
- Якщо випадок цькування був єдиноразовим, питання з налагодження мікроклімату в дитячому середовищі та розв'язання конфлікту вирішується у межах закладу освіти учасниками освітнього процесу.
- Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то керівник закладу освіти повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в КЗ «ЗДО №20 ВМР».

- В разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Служби у справах дітей.
- Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.
- Керівником освітнього закладу або уповноважені ним особи відповідно чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в освітньому закладі.
- Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ

Директору КЗ «ЗДО №20 ВМР»
Людмилі МАЛАФЕЄВІЙ

(прізвище, ім'я, по батькові заявника у Р.в.
фактична адреса проживання, контактний телефон)

(ПІБ, постраждалого від булінгу або його законних
представників, повна дата народження, домашня
адреса, посада або група)

ЗАЯВА

Відповідно до ЗУ «Про звернення громадян» та абзацу 2 статті 9 ЗУ «Про охорони дитинства» звертаюсь за захистом своїх прав та законних інтересів, що були порушені внаслідок булінгу.

Зміст заяви викладається довільно.

В заяві повідомляється про випадки булінгу (цькування), а саме обставини, місце, час та яким чином здійснювався булінг (цькування).

Вказується відомості про потерпілого (жертви булінгу), кривдника (булера), спостерігачів (за наявності).

Додатково вказати обставини, причини, можливі попередні прояви булінгу, прізвища присутніх при вчиненні дій, які постраждалий визнав як булінг тощо.

Відповідно до статті 26 ЗУ «Про освіту», статті 1734 Кодексу України про Адміністративні правопорушення та ЗУ «Про звернення громадян», прошу:

- Розглянути заяву по суті відповідно та повідомити мене про всі вжиті заходи у відповідь на це звернення.
- Скликати комісію з питань розгляду випадків булінгу та повідомити мене про результат проведеного розслідування та вжиті заходи реагування.
- Повідомити органи Національної поліції України та Службу справах дітей про випадок булінгу.
- Забезпечити у закладі безпечне освітнє середовище, вільне від булінгу

(Дата)

(Особистий підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

